Seinäjoen kaupunki

Lausunto

20.08.2021

Asia: VN/14593/2020

Hallituksen esitys työ- ja elinkeinohallinnon asiakastietojen käsittelyä ja palvelualustaa koskevaksi lainsäädännöksi

1. Esitysluonnoksen vaikutusten arviointi

- **Millaisia vaikutuksia esitetyillä muutoksilla ennakoitte olevan toimintaanne?**
- **Onko esityksessä tunnistettu teidän toimintanne kannalta merkittävät vaikutukset?**

Järjestelmäuudistus on erittäin tervetullut. Järjestelmän tulee palvella asiakkaita ja työntekijöitä, ei toisinpäin. Siksi toivomme, että uusi palvelualusta on myös helposti muokattavissa käytön myötä nousevien tarpeiden mukaisesti. Toivomme, että uudistus helpottaa asiakaspalveluun keskittymistä järjestelmäkirjauksien sijaan. Yhteensopivuus ja rajapinnat muiden järjestelmien kanssa on tärkeä kehityskohde. Tässä kumppaneina eivät ole pelkästään eri viranomaiset. On huomioitava palveluntuottajien järjestelmät. Päällekkäisen työn tekemisen välttäminen on keskeinen tavoite. Nykytilanteesta voidaan parantaa tilannetta huomattavasti ja tämä esitys on suuri mahdollisuus tehostaa työnvälityksen yhteistyötä yli organisaatiorajojen.

Asiakastyössä suostumusten maailmasta on siirryttävä kohti My data-ajattelua, jossa tiedon liikkuminen paranee nykytilanteesta.

Tekoäly luo mahdollisuuden tehostaa työnvälitystä monella tasolla. On kuitenkin muistettava, että tekoälyn työskentelylle toimintaedellytykset luo aina ihmistyö. Tämä vaikuttaa tulleen hyvin huomioiduksi esityksen pohjatöissä.

Kuntien vastuun kasvattamisen tunnistaminen yhtenä rekisterin pitäjistä vastaa todellisuutta, kun kuntakokeilut ovat tosiasiallinen palvelun järjestäjä. Koska rekisterin pitäjiä voi olla useita, on yhteisrekisterinpitäjyys looginen etenemissuunta. Vaikuttaa siltä, että aito monitoimijaisuus mahdollistuu tämän lainsäädännön kautta.

2. Laki julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta

2.1
1 luku Yleiset säännökset

-

2.2
2 luku Työnhakija

-

2.3
3 luku Työnvälitys

-

2.4.
12 luku Julkisen työvoima- ja yrityspalvelun toimeenpano ja siihen liittyvä yhteistyö

-

2.5.
13 luku Asiakastietojen käsittely

-

2.6
13 a luku Palvelualusta

Palvelualustalla tarjottavien viranomaispalvelujen lisäksi on syytä huomioida JTYPL:n mukaiset palveluntuottajat ja heidän järjestelmien ja palvelualustojen rajapinnat. Yhteisasiakkuuksissa on usein tärkeää, että asiakkaan työllistymissuunnitelma tai sitä korvaava suunnitelma heijastuu tarvittaessa muiden viranomaisten järjestelmiin, esimerkiksi tällä hetkellä kunnalliseen sosiaalityöhön, jatkossa hyvinvointialueelle.

2.7
14 luku Muutoksenhaku

-

3. Laki työllisyyden edistämisen kuntakokeilusta

3.1. Huomionne koskien työllisyyden edistämisen kuntakokeilusta annetun lain 14 ja 18 §:ään ehdotettavia muutoksia? (2. lakiehdotus)

-

4. Laki työllistymistä edistävästä monialaisesta yhteispalvelusta

4.1 Huomionne koskien työllistymistä edistävästä monialaisesta yhteispalvelusta annettuun lakiin ehdotettavia muutoksia? (3. lakiehdotus)

Esityksen mukaan TYPPI-järjestelmässä olisi jatkossa yhteisrekisterinpitäjinä Ely-keskus, TE-toimisto, kunnat ja Kela. Tähän kokonaisuuteen kuuluvat rekisterinpitäjän velvollisuudet asiakastietoaineistoon tallettamiensa tietojen osalta. KEHA vastaa tietosuojasta ja –turvallisuudesta.

On huomioitava mitkä tiedot heijastuvat TYPPI-järjestelmään uudesta palvelualustasta sekä se, että tiedonkulku toimii molempiin suuntiin, eli myös TYPPI-järjestelmästä työmarkkinatorille (myös esimerkiksi yhteydenotot ja muut tiedot laajemmin). Rajapinta Kelan ja sosiaalitoimen järjestelmiin on huomioita. Tuplakirjaukset on viimeistään tässä uudistuksessa saatava pois tai painettava vähintään minimiin. Nykytilanne ei ole tyydyttävä.

5. Muut huomiot

5.1 Mahdolliset muut huomionne ehdotetusta sääntelystä ja esityksestä?

Palvelualustan muokattavuus on olennainen ominaisuus. On päästävä pois tilanteesta, jossa käytetään järjestelmiä, joita ei kehitetä. Viime vuosien aikana TE-digiin käytetyt rahat ja jatkossa ylläpitoon ja kehittämiseen osoitettavat varat muodostavat uskottavan kokonaisuuden. Työmarkkinatorin pilotointivaihe on ollut tervetullut, mutta hanke on kokonaisuudessaan harmillisesti viivästynyt. Uudet järjestelmät on saatava nopeasti käyttöön täysimääräisesti ja jatkettava niiden kehittämistä käyttäjäkokemusten pohjalta, mikä luo jatkuvuuden hankkeelle. Aito monitoimijaisuus, jota toimivat digiratkaisut tukevat, voi tehostaa työnvälitystä merkittävästi. Uusien järjestelmien käytön ensivaiheista lähtien on huomioitava eri palveluntuottajien palvelualustat, järjestelmät, niiden rajapinnat ja tiedon liikkuvuus.

Itse tietoakin tärkeämpää on usein tiedon analysointi ja sen pohjalta tehtävät johtopäätökset. Kuntakokeilutoiminnalle oli takaisku, kun URA-järjestelmässä kiinni ollutta qlickview-lisenssointia ja itse ohjelmaa ei saatu ulotettua kokeilutoimintaan. Tietoportaali Mylly on paikannut tiedon analysointivajetta ja sen sisältämä tietomäärä kasvaa koko ajan. Lisäksi TEM on avannut muitakin tietolähteitä kokeilujen käyttöön, mikä on hienoa. Mylly on hyvä alku, mutta tietotarpeet ovat huomattavasti laajemmat.

Nyt tämä uusi järjestelmä tulee sisältämään valtavasti työnhakua koskevaa tietoa. Kun henkilötiedot suodatetaan pois, voidaan muodostaa erilaisia tilannekuvia valtakunnallisesta ja etenkin alueellisesta työmarkkinatilanteesta (ikärakenteet, koulutustasot, toimialat, työnhaun ja työttömyyden kestot, siirtymät jne.) Järjestelmässä tulee olla käytössä sellaiset analysointityökalut ja ohjelmat, jotka mahdollistavat edellä mainitun kokonaiskuvan muodostamisen ja siihen liittyvän tiedonhaun syntyvästä tietokannasta. Tiedolla johtaminen on tämän uudistuksen yhteydessä mahdollista vielä kokonaan uudelle tasolla. Tuo mahdollisuus on käytettävä. Se on kansallinen etu ja aluekehityksen tae.

Rintala Ilkka
Seinäjoen kaupunki - työllisyyskokeilu